

Polityk roku 2017 w Polsce i na świecie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2017 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Koniec roku to okres podsumowań, a także różnego rodzaju plebiscytów, które – w mniej lub bardziej poważny sposób – rozstrzygają m.in., komu należy się tytuł osobistości roku w danej dziedzinie. Zgodnie z naszą tradycją w ostatnim sondażu realizowanym w 2017 roku¹, zapytaliśmy Polaków, kto – ich zdaniem – zasłużył na miano polityka roku. Ankietowani sami wymieniali nazwiska kandydatów spośród znanych im polityków krajowych oraz, na tej samej zasadzie, w pytaniu otwartym, wskazywali najbardziej wyróżniającego się lub – ich zdaniem – najbardziej zasłużonego polityka działającego na arenie światowej. Inaczej zatem niż w innych tego typu konkursach czy plebiscytach, w których głosują głównie osoby zainteresowane czy wręcz pasjonujące się określoną dziedziną życia, w naszym „plebiscycie” do roli recenzentów świata polityki niezmiennie powołujemy losowo wybrane i mogące reprezentować ogół społeczeństwa jury.

Trzeba jeszcze dodać, że grudniowe badanie realizowaliśmy tuż przed zmianą na stanowisku szefa rządu w Polsce.

POLITYK ROKU 2017 W POLSCE

Pytanie otwarte zadane Polakom brzmiało: „Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2017? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i)”.

Połowa badanych (50%) nie wskazała osoby, która w ich opinii zasługiwałaby na takie wyróżnienie. Wśród nich nieco liczniejszą grupę stanowili respondenci, którzy nie chcieli podjąć się takiego zadania, uznając je za zbyt trudne lub uważając własne kompetencje za niewystarczające (27%). Jak sami argumentowali – nie interesują się polityką, nie znają polityków i dlatego żadne nazwisko nie przychodzi im na myśl. Niewiele mniejsza grupa badanych uznała, że żaden ze znanych im

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (331) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 1–7 grudnia 2017 roku na liczącej 925 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

przedstawiciele sceny politycznej nie zasługuje na tak zaszczytny tytuł – niczym specjalnym się nie zasłużył ani nie wyróżnił (23%). Pozostali respondenci wymienili w sumie blisko czterdzieści nazwisk polityków, z których jednak tylko pięciu uzyskało więcej niż 2% głosów.

Tytuł polityka roku 2017 Polacy przyznali prezydentowi Andrzejowi Dudzie (13%). Drugie miejsce w tym rankingu, z tylko nieco słabszym od prezydenta wynikiem, uzyskała, pełniąca jeszcze w momencie badania funkcję szefa rządu, Beata Szydło (11%). Na trzecim – lokuje się obecny premier, a wówczas wicepremier i szef resortów rozwoju i finansów, Mateusz Morawiecki (8%). W przypadku obojga tych polityków uzyskany w sondażu wynik należy zatem traktować przede wszystkim jako wyraz uznania dla ich pracy i zasług w ramach dotychczas pełnionych funkcji. Czwarte miejsce, jednak już z wyraźnie mniejszą liczbą głosów niż pierwsza trójka nominatów, zajął prezes PiS Jarosław Kaczyński (5%), a na piątej pozycji, ze wskazaniem 3% ogółu ankietowanych, znalazł się były premier i szef Rady Europejskiej Donald Tusk (3%). Po 1% głosów uzyskali liderzy ugrupowań parlamentarnej opozycji: Paweł Kukiz, Borys Budka, przewodnicząca Nowoczesnej Katarzyna Lubnauer, Kamila Gasiuk-Pihowicz i tyłu samo badanych typowało do roli polityka roku 2017 ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobrę oraz minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbietę Rafalską.

Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano **polityka roku 2017**?

Andrzej Duda	13%
Beata Szydło	11%
Mateusz Morawiecki	8%
Jarosław Kaczyński	5%
Donald Tusk	3%
Paweł Kukiz	1%
Zbigniew Ziobro	1%
Elżbieta Rafalska	1%
Borys Budka	1%
Katarzyna Lubnauer	1%
Kamila Gasiuk-Pihowicz	1%
Inni politycy (28 nazwisk)	4%
Nie ma takiego, żaden nie zasłużył, nikt się specjalnie nie wyróżnił	23%
Nie orientuję się, nie interesuję się, trudno powiedzieć	27%

Tegoroczny zwycięzca naszego plebiscytu, prezydent Andrzej Duda, tytułem polityka roku uhonorowany został już po raz trzeci. Pierwszy raz Polacy przyznali mu to miano w 2015 roku – po wygranych wyborach prezydenckich. Zwyciężył także w 2016 roku uzyskując wynik lepszy niż w roku wyborczym (o 3 punkty procentowe). W roku 2017 również minimalnie zyskał w stosunku do roku poprzedniego (wzrost o 1 punkt).

TABELA 1

Rok	Któremu z polskich polityków należy się miano polityka roku ?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć
1993	Hanna Suchocka – 14% , Waldemar Pawlak – 12%, Krzysztof Skubiszewski – 10%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Jacek Kuroń – 7%, Tadeusz Zieliński – 5%, Lech Wałęsa – 4%	14%	16%
1994	Andrzej Olechowski – 9% , Jacek Kuroń – 8%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Waldemar Pawlak – 6%, Lech Wałęsa – 5%, Tadeusz Zieliński – 4%, Józef Oleksy – 3%	19%	28%
1995	Lech Wałęsa – 14% , Aleksander Kwaśniewski – 9%, Władysław Bartoszewski – 8%, Jacek Kuroń – 8%, Józef Oleksy – 8%, Józef Zych – 3%, Tadeusz Zieliński – 3%, Grzegorz Kołodko – 2%	17%	18%
1996	Aleksander Kwaśniewski – 12% , Andrzej Bączkowski – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 6%, Józef Zych – 5%, Lech Wałęsa – 3%, Jacek Kuroń – 3%, Jan Olszewski – 3%, Marian Krzaklewski – 3%, Waldemar Pawlak – 2%, Grzegorz Kołodko – 2%	20%	27%
1997	Aleksander Kwaśniewski – 20% , Marian Krzaklewski – 9%, Włodzimierz Cimoszewicz – 4%, Jerzy Buzek – 3%, Leszek Balcerowicz – 2%	21%	31%
1998	Aleksander Kwaśniewski – 21% , Jerzy Buzek – 14%, Leszek Balcerowicz – 5%, Leszek Miller – 3%, Bronisław Geremek – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	18%	26%
1999	Aleksander Kwaśniewski – 26% , Leszek Balcerowicz – 6%, Jerzy Buzek – 4%, Bronisław Geremek – 4%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 3%, Marian Krzaklewski – 2%, Andrzej Lepper – 2%, Tadeusz Mazowiecki – 2%, Leszek Miller – 2%	19%	23%
2000	Aleksander Kwaśniewski – 31% , Andrzej Olechowski – 4%, Jerzy Buzek – 2%, Bronisław Geremek – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Jarosław Kalinowski – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	25%	20%
2001	Aleksander Kwaśniewski – 33% , Andrzej Lepper – 8%, Lech Kaczyński – 6%, Leszek Miller – 4%, Andrzej Olechowski – 2%	20%	17%
2002	Aleksander Kwaśniewski – 35% , Leszek Miller – 8%, Andrzej Lepper – 7%, Lech Kaczyński – 3%, Jarosław Kalinowski – 2%	21%	15%
2003	Aleksander Kwaśniewski – 22% , Jan Rokita – 15%, Andrzej Lepper – 10%, Danuta Hübner – 3%, Marek Borowski – 2%, Józef Oleksy – 2%	18%	17%
2004	Aleksander Kwaśniewski – 14% , Jan Rokita – 7%, Andrzej Lepper – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 3%, Marek Borowski – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Roman Giertych – 2%, Zbigniew Religa – 2%	27%	23%
2005	Aleksander Kwaśniewski – 18% , Lech Kaczyński – 8%, Andrzej Lepper – 5%, Kazimierz Marcinkiewicz – 4%, Donald Tusk – 4%, Zbigniew Ziobro – 3%, Jarosław Kaczyński – 2%, Jan Rokita – 2%	21%	26%
2006	Zbigniew Ziobro – 18% , Kazimierz Marcinkiewicz – 10%, Donald Tusk – 5%, Andrzej Lepper – 4%, Leszek Balcerowicz – 3%, Lech Kaczyński – 3%, Roman Giertych – 2%, Jarosław Kaczyński – 2%, Zbigniew Religa – 2%	20%	22%
2007	Donald Tusk – 29% , Lech Kaczyński – 7%, Jarosław Kaczyński – 5%, Zbigniew Ziobro – 3%, Zbigniew Religa – 3%, Władysław Bartoszewski – 3%	13%	17%
2008	Donald Tusk – 18% , Radosław Sikorski – 9%, Lech Kaczyński – 6%, Lech Wałęsa – 3%, Bronisław Komorowski – 2%, Aleksander Kwaśniewski – 2%	24%	24%
2009	Donald Tusk – 13% , Lech Kaczyński – 6%, Radosław Sikorski – 6%, Jerzy Buzek – 2%, Bronisław Komorowski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	25%	35%
2010	Donald Tusk – 11% , Bronisław Komorowski – 10%, Jarosław Kaczyński – 5%, Grzegorz Napieralski – 5%, Lech Kaczyński – 3%, Jerzy Buzek – 2%, Janusz Palikot – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	23%	27%
2011	Donald Tusk – 11% , Bronisław Komorowski – 11%, Jarosław Kaczyński – 5%, Radosław Sikorski – 4%, Janusz Palikot – 3%, Zbigniew Ziobro – 2%	25%	27%
2012	Bronisław Komorowski – 11% , Donald Tusk – 7%, Jarosław Kaczyński – 5%, Ryszard Kalisz – 3%, Janusz Palikot – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	33%	25%
2013	Bronisław Komorowski – 17% , Jarosław Kaczyński – 5%, Donald Tusk – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Jarosław Gowin – 2%	35%	28%
2014	Bronisław Komorowski – 16% , Donald Tusk – 15%, Jarosław Kaczyński – 3%, Ewa Kopacz – 3%, Janusz Korwin-Mikke – 2%	26%	29%
2015	Andrzej Duda – 9% , Jarosław Kaczyński – 5%, Ewa Kopacz – 4%, Donald Tusk – 4%, Bronisław Komorowski – 4%, Paweł Kukiz – 2%, Ryszard Petru – 2%, Beata Szydło – 2%	26%	34%
2016	Andrzej Duda – 12% , Beata Szydło – 8%, Jarosław Kaczyński – 4%, Donald Tusk – 3%, Mateusz Morawiecki – 2%	26%	32%
2017	Andrzej Duda – 13% , Beata Szydło – 11%, Mateusz Morawiecki – 8%, Jarosław Kaczyński – 5%, Donald Tusk – 3%	23%	27%

W tabeli uwzględniono polityków, którzy uzyskali co najmniej 2% głosów

Jednak w klasyfikacji polityka roku 2017 w jeszcze większym stopniu poprawili swój wynik politycy zajmujący w poprzednim rankingu drugie i trzecie miejsce, a więc obecny premier Mateusz Morawiecki (wzrost o 6 punktów procentowych) i w momencie badania pełniący jeszcze urząd szefa rządu Beata Szydło (wzrost o 3 punkty). W 2017 roku Mateusz Morawiecki wyprzedził w tej klasyfikacji znajdującego się w poprzednim roku na trzecim miejscu prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego.

Deklaracje badanych wskazują, że Polacy w 2017 roku mieli mniejszy problem z wyborem polityka roku niż poprzednio – o 5 punktów procentowych obniżył się odsetek ankietowanych nieumiejących wymienić żadnego polityka, któremu ten tytuł by się należał. Jednocześnie o 3 punkty spadła liczba respondentów, którzy uważają, że żaden z przedstawicieli naszej sceny politycznej na takie miano nie zasłużył. Warto zauważyć, że poprzednio odsetek ten nie zmieniał się przez trzy kolejne lata.

POLITYK ROKU 2017 NA ŚWIECIE

Wybór polityka roku spośród przedstawicieli międzynarodowej sceny politycznej z reguły nastrocza badanym więcej trudności niż wskazanie najbardziej zasłużonego reprezentanta polityki krajowej. W ostatnim badaniu 2017 roku miała z tym problem ponad połowa respondentów (51%), a dalsze 17% uznało, że żaden ze znanych im polityków zagranicznych nie odegrał w ciągu minionych dwunastu miesięcy na tyle znaczącej roli w polityce międzynarodowej, by zasłużyć na ten tytuł.

W sumie zatem tylko niespełna jedna trzecia badanych (32%) wymieniła jakiegoś polityka działającego na arenie międzynarodowej, któremu – ich zdaniem – należy się miano polityka roku 2017. Łącznie podano 23 nazwiska, z których dziesięć pojawiało się w wypowiedziach co najmniej 1% ankietowanych.

Na arenie międzynarodowej tytuł polityka roku 2017 Polacy przyznali prezydentowi Stanów Zjednoczonych Donaldowi Trumpowi. Do tego zaszczytnego miana wytypowało go 12% ankietowanych. Drugie miejsce w rankingu zajęła kanclerz Niemiec Angela Merkel wymieniona przez 7% respondentów. Na trzecim miejscu polityków rangi światowej, choć z dużą stratą do prowadzącej dwójki, znalazł się szef Rady Europejskiej Donald Tusk (3%). Kolejne miejsca w międzynarodowym rankingu zajęli: były prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama oraz nowy prezydent Francji Emmanuel Macron (po 2% głosów), a w dalszej kolejności premier Węgier Victor Orbán, prezydent Rosji Władimir Putin, papież Franciszek oraz premier Kanady Justin Trudeau (po 1% wskazań).

Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się, Pana(i) zdaniem, miano **polityka roku 2017**?

Donald Trump	12%
Angela Merkel	7%
Donald Tusk	3%
Barack Obama	2%
Emmanuel Macron	2%
Victor Orbán	2%
Władimir Putin	1%
Papież Franciszek	1%
Justin Trudeau	1%
Inni politycy – łącznie	1%
Nie ma takiego	17%
Nie orientuję się, nie interesuję się, trudno powiedzieć	51%

Obecny prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump wygrał ranking w 2017 roku z taki samym wynikiem, jaki rok wcześniej osiągnął jego poprzednik na tym stanowisku – Barack Obama, co również dało mu wówczas tytuł polityka roku. Na wysoką rangę Stanów Zjednoczonych w świadomości politycznej Polaków wskazuje obecność na liście najbardziej znaczących postaci także byłego prezydenta tego kraju – Baracka Obamy.

Zajmująca drugie miejsce w naszym rankingu kanclerz Niemiec Angela Merkel, mimo wygranych w 2017 roku wyborów w Niemczech, nie zyskała więcej głosów niż poprzednio, a przeciwnie – liczba wskazań minimalnie spadła. Warto zauważyć, że poparcie dla Angeli Merkel wśród Polaków w ostatnich dwóch latach, w porównaniu z latami 2011–2015, wyraźnie się obniżyło. Spadek ten można było obserwować już w roku 2016. Być może mniejsze niż wcześniej sympatie dla pani kanclerz należy wiązać z jej stanowiskiem w sprawie kryzysu migracyjnego i polityką wobec uchodźców.

W stosunku do poprzedniego roku swoją pozycję na liście poprawił szef Rady Europejskiej Donald Tusk, choć z wynikiem tylko minimalnie lepszym niż rok wcześniej. Tak jak przed rokiem na liście znaleźli się także premier Węgier Victor Orbán oraz papież Franciszek. Nowymi postaciami, które w 2017 roku zostały zauważone na arenie międzynarodowej przez Polaków, są prezydent Francji Emmanuel Macron oraz premier Kanady Justin Trudeau.

TABELA 2

Rok	Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się miano polityka roku ?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć, nie interesuje mnie to
2002	George W. Bush – 20% , Gerhard Schröder – 6%, Władimir Putin – 3%, Tony Blair – 2%, Günter Verheugen – 2%	16%	45%
2003	George W. Bush – 23% , Jan Paweł II – 4%, Tony Blair – 2%, Władimir Putin – 2%, Gerhard Schröder – 2%	18%	43%
2004	George W. Bush – 13% , Wiktor Juszczenko – 7%, Kofi Annan – 3%, Gerhard Schröder – 2%	17%	49%
2005	George W. Bush – 7% , Angela Merkel – 4%, Tony Blair – 3%, Wiktor Juszczenko – 2%, Ariel Szaron – 2%	18%	54%
2006	Angela Merkel – 9% , George W. Bush – 6%, Tony Blair – 3%, José Manuel Barroso – 2%	16%	59%
2007	Angela Merkel – 9% , Nicolas Sarkozy – 7%, George W. Bush – 6%, Władimir Putin – 4%, Tony Blair – 3%	13%	50%
2008	Nicolas Sarkozy – 12% , Barack Obama – 10%, Angela Merkel – 6%, Dalajlama – 3%, George W. Bush – 2%	10%	50%
2009	Barack Obama – 13% , Angela Merkel – 11%, Nicolas Sarkozy – 3%, Jerzy Buzek – 2%	12%	54%
2010	Angela Merkel – 12% , Barack Obama – 9%, Jerzy Buzek – 3%, Władimir Putin – 2%, Dmitrij Miedwiediew – 2%	12%	53%
2011	Angela Merkel – 19% , Barack Obama – 8%, Jerzy Buzek – 2%, Nicolas Sarkozy – 2%	14%	49%
2012	Angela Merkel – 16% , Barack Obama – 14%, Jerzy Buzek – 1%, François Hollande – 1%, David Cameron – 1%, Viktor Orbán – 1%, Radosław Sikorski – 1%	18%	44%
2013	Angela Merkel – 16% , Barack Obama – 8%, Nelson Mandela – 2%, papież Franciszek – 2%, Władimir Putin – 1%, José Manuel Barroso – 1%	18%	48%
2014	Angela Merkel – 19% , Barack Obama – 10%, Władimir Putin – 3%, David Cameron – 1%, papież Franciszek – 1%, Donald Tusk – 1%	16%	46%
2015	Angela Merkel – 13% , Barack Obama – 9%, Władimir Putin – 4%, Victor Orbán – 3%, papież Franciszek – 2%, Donald Tusk – 2%, David Cameron – 2%, François Hollande – 1%	18%	44%
2016	Barack Obama – 12% , Angela Merkel – 9%, Donald Trump – 4%, Victor Orbán – 3%, Donald Tusk – 2%, papież Franciszek – 1%, Władimir Putin – 1%, David Cameron – 1%	16%	47%
2017	Donald Trump – 12% , Angela Merkel – 7%, Donald Tusk – 3%, Barack Obama – 2%, Emmanuel Macron – 2%, Victor Orbán – 2%, papież Franciszek – 1%, Justin Trudeau – 1%	17%	51%

O ile w porównaniu z rokiem poprzednim, w 2017 roku Polacy mieli mniejszy problem ze wskazaniem polityka roku na krajowym podwórku, o tyle więcej kłopotów i trudności sprawiło im wskazanie odpowiedniej postaci na arenie międzynarodowej. W stosunku do roku poprzedniego o 4 punkty procentowe wzrósł odsetek odpowiedzi „Trudno powiedzieć”, minimalnie więcej ankietowanych uznało także, że na ten tytuł nie zasłużył żaden z polityków.

Opracowała

Agnieszka Cybulska